

Obsah

Predstov	11
1. Veda a metodológia vedy	15
1.1. Štandardný obraz vedy	15
1.2. Problém demarkácie vedy	17
1.3. Filozofia a metodológia vedy	29
2. Formálna reprezentácia jazyka vedy	34
2.1. Fragment predikátovej logiky	35
2.1.1. Syntax predikátovej logiky	35
2.1.2. Sémantika	41
2.2. Základné pojmy teórie množín	44
3. Vedecké metódy	50
3.1. Metódy a vedecké metódy	50
3.2. Konceptuálne metódy	56
3.2.1. Jazyk a význam	57
3.2.2. Definovanie	63
3.2.3. Explikovanie	74
3.2.4. Metódy analýzy a syntézy	78
3.2.5. Metódy klasifikácie	82
3.2.6. Metóda abstrakcie a idealizácie	90
3.2.7. Usudzovanie ako metóda	92
3.3. Empirické metódy	131
3.3.1. Vedecké pozorovanie	131
3.3.2. Meranie	135
3.3.3. Experimentovanie	142
4. Štruktúra empirického výskumu: H-D model	145
4.1. Typy výskumu	145
4.2. Prípadová štúdia: Milgramov experiment	151
4.3. Štruktúra vedeckého výskumu: H-D metóda	156

5.	Testovanie a hodnotenie hypotéz	166
5.1.	Typy hypotéz a empirická evidencia	167
5.2.	Testovanie a hodnotenie hypotéz	179
5.2.1.	Verifikácia hypotéz	179
5.2.2.	Falzifikácia hypotéz	181
5.2.3.	Teória potvrdenia	182
6.	Zákony prírody a kauzalita	197
6.1.	Zákony prírody a vedecké zákony	199
6.1.1.	Zákony prírody ako regularity	200
6.1.2.	Systémový prístup	205
6.1.3.	Zákony ako relácie medzi všeobecninami	209
6.1.4.	Otvorená agenda	213
6.2.	Kauzalita alebo „X je príčinou Y“	216
6.2.1.	Regularitné koncepcie	217
6.2.2.	Príčina ako INUS podmienka	221
6.2.3.	Kontrafaktuálna koncepcia	225
6.2.4.	Pravdepodobnostné koncepcie	229
6.2.5.	Manipulačné koncepcie	234
6.2.6.	Potrebujeme vôbec koncepcie kauzality?	238
7.	Vedecké teórie: ich štruktúra a metodologické funkcie	241
7.1.	Štruktúra vedeckých teórií	242
7.1.1.	Syntaktický prístup	243
7.1.2.	Sémantický prístup	250
7.1.3.	Alternatívy	254
7.2.	Vedecký realizmus a antirealizmus	257
7.2.1.	Ciele a tézy vedeckého realizmu	258
7.2.2.	Pozorovateľné a nepozorovateľné entity	261
7.2.3.	Úspech vedy ako zázrak?	262
7.2.4.	Realizmus a tribunál dejín vedy	265
7.2.5.	Teórie a nedostatočná určenosť	268
7.2.6.	Konštruktívny empirizmus ako alternatíva realizmu?	271
7.3.	Funkcie vedeckých teórií	276
7.3.1.	Predikcie	276
7.3.2.	Vedecká explanácia	284

7.3.2.1. Čo majú modely explanácie spoločné?	286
7.3.2.2. Explanácia a deduktívno-nomologický model	287
7.3.2.3. Pravdepodobnostné modely explanácie	296
7.3.2.4. Kauzalita a explanácia	307
7.3.2.5. Otvorená agenda	312
Literatúra	315
Menný register	330
Vecný register	334